

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Familiere
2012-5209 / lth
16. december 2014

Bilag 9

**Notat
om
Forslag
til
Lov om ændring af myndighedsloven for
Grønland, lov om ikrafttræden for
Grønland af lov om ægteskabets retsvirknin-
ger, retsplejelov for Grønland og
kriminallov for Grønland
(Ændringer som følge af ikraftsættelse for
Grønland af forældreansvarslovgivningen
og lovgivningen om ægteskab mellem to per-
soner af samme køn)
med tilhørende anordninger m.v.**

1. Hørte myndigheder og organisationer

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold sendte den 18. november 2013 følgende forslag i høring:

- Forslag lov om ændring af myndighedsloven for Grønland, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning for Grønland og retsplejelov for Grønland og forskellige andre love (Ændringer som følge af ikraftsættelse for Grønland af forældreansvarslovgivningen (forældreansvarslove, børnebortførelsesloven m.v.) og lovgivningen om ægteskab mellem to personer af samme køn)
- Anordning om ikrafttræden for Grønland af forældreansvarsloven med resumé
- Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser) med resumé
- Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen med resumé
- Anordning om ikrafttræden for Grønland af dele af lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, lov om ægteskabets retsvirkninger og retsplejeloven og om ophævelse af lov om registreret partnerskab (Op-

hævelse af anordning om lov om registreret partnerskab som følge af ægteskab mellem to personer af samme køn) med resumé

- Resumé af Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civile aspekter af internationale børnebortførelser
- Resumé af Haagerkonvention af 19. oktober 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn
- Resumé af den europæiske konvention af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed

Forslagene blev sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Naalakkersuisut (Formandens Departement), Grønlands Biskop, Rigsombudsmanden i Grønland, Grønlands Landsret, Retten i Grønland, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Kredsdommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandsförening, HK/Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, SIK, Politimesteren i Grønland, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Grønlands Politiförening, Politiforbundet i Danmark, Nunatsinni Advokatit (Grønlandske Advokater), Danske FAMILIEadvokater, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Forsvarerforeningen i Grønland, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, LGBT Danmark, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Mødrehjælpen, Red Barnet Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Kvinderådet, Et barn to forældre, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, Familiens Forening, Landsforeningen Børn og Samvær, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK), Mandecentret, Center for Familieudvikling, Barnets Tarv, Barnets Tarv Nu og Daspcan – Dansk Selskab til Forebyggelse af Børnemishandling og Omsorgssvigt.

Lovforsalget titel er senere ændret til forslag til Lov om ændring af myndighedsloven for Grønland, lov om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger, retsplejelov for Grønland og kriminallov for Grønland (Ændringer som følge af ikraftsættelse for Grønland af forældreansvarslovgivningen og lovgivningen om ægteskab mellem to personer af samme køn)

2. Modtagne høringsvar

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har modtaget høringsvar fra følgende myndigheder og organisationer m.v., herunder organisationer m.v., der ikke var omfattet af høringen:

Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Børnetalsmanden for Grønland (MIO), Børnerådet, Meeqqat Inuunerissut – Bedre Børneliv (MIBB), Engagerede Fædre i Grønland, Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Det Sociale Ankenævn i Grønland, Grønlands Biskop, HK Landsklubben, Institut for Menneskerettigheder, Formandens Departement på vegne Naalakkersuisut (Grønlands regering), LGBT Danmark, Advokatrådet, Grønlands Politi, Grønlands Landsret, Retten i Grønland og Nunatsinni Advokatit (Grønlandske Advokater).

3. Naalakkersuisut (Grønlands regering)

Formandens Departement udtrykker på vegne Naalakkersuisut (Grønlands regering) tilfredshed med, at det af Grønlands Landsting vedtagne beslutningsforslag om indførelse af mulighed for kirkelige vielser af homoseksuelle par ved lovforslaget m.v. føres ud i livet ved ikraftsættelsen af lovgivningen om ægteskab mellem par af samme køn. Formandens Departement mener dog, at det ville være naturligt, at ægtepar af samme køn fik lige ret til adoption.

I relation til forældreansvarslovens § 20 a om samvær eller anden form for kontakt mellem et bortadopteret barn og barnets oprindelige slægtninge tilpasses til de særlige adoptionstraditioner i Grønland. Rigsombudsmanden i Grønland har i den forbindelse oplyst, at der mellem Grønland og Danmark på adoptionsområdet er en væsentlig forskel vedrørende familieadoptioner, idet der i Grønland er tradition for at give nyfødte børn til par inden for familien, som ikke selv kan få børn. Disse børn kaldes ”gavebørn”. ”Gavebørns-adoptioner” er såkaldte ”åbne adoptioner”, hvor barnet vokser op inden for samme familie og har kontakt med både sine adoptivforældre og sine oprindelige forældre samt med eventuelle adoptivsøskende og de oprindelige forældres eventuelle børn. Samtidig foreslår Departementet, at lovens § 22 ved ikraftsættelsen for Grønland udvides til også at omfatte adgang for barnets biologiske slægt til at anmode om anden kontakt end samvær med barnet.

I relation til den foreslåede ændring af § 76 i kriminallov for Grønland foreslår Departementet, at bortførelse af et barn fra Grønland til Danmark ligeledes kriminaliseres for at forhindre, at bortførelsen reelt medfører, at kontakten mellem barnet og den tilbageværende forælder reelt afskæres på grund af den store afstand mellem Grønland og Danmark og de deraf følgende høje rejseomkostninger.

Endelig påpeger Departementet, at den familieretlige lovgivning endnu ikke er fuldt ud ajourført for Grønland, og Departementet anmoder om, at ajourføringen fremskyndes mest muligt. Departementet peger særligt på, at børneloven, der har en vis sammenhæng med forældreansvarslovgivningen, endnu ikke er blevet sat i kraft for Grønland.

Kommentar:

Ved ikraftsættelse for Grønland af lovgivningen om ægteskab mellem to personer af samme køn ligestilles sådanne ægteskaber med ægteskaber, hvor ægtefællerne har forskelligt køn, på stort set alle områder, herunder i relation adoptionslovgivningen. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 7.

Bestemmelsen i forældreansvarslovens § 20 a om samvær eller anden form for kontakt mellem et bortadopteret barn og barnets oprindelige slægtninge tilpasses til de særlige adoptionstraditioner i Grønland. Rigsombudsmanden i Grønland har i den forbindelse oplyst, at familieadoptioner i Grønland adskiller sig væsentligt fra familieadoptioner i Danmark, da der i Grønland er tradition for at overdrage nyfødte børn til par inden for familien, som ikke selv kan få børn. Disse børn, som det barnløse par adopterer, kaldes ”gavebørn”. Sådanne ”gavebørnsadoptioner” er ”åbne” adoptioner, hvor barnet gennem sin opvækst også har kontakt med sine oprindelige forældre og deres slægt, herunder også de oprindelige forældres eventuelle øvrige børn. Ved ikraftsættelsen af § 20 a tilføjes den en ny bestemmelse, hvorefter

der i situationer, hvor der ved adoptionen bestod nært slægtskab eller andet særligt tilknytningsforhold mellem adoptanten og barnet eller dets forældre (såkaldte familieadoption), i særlige tilfælde efter anmodning fra barnets oprindelige slægtninge kan fastsættes samvær eller anden form for kontakt (eksempelvis i form af telefonsamtaler, brevveksling m.v.) med disse.

Med hensyn til den foreslåede ændring af § 76 i kriminallov for Grønland fremgår det af lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 6.2., at det er regeringens opfattelse, at der i forbindelse med ikraftsættelsen for Grønland af samtykkereglen i forældreansvarslovens § 3 også bør være mulighed for at anvende kriminallovens foranstaltninger over for forældre, som i strid med samtykkereglen bringer et barn til udlandet. Der er herved navnlig lagt vægt på hensynet til at forebygge, at børn føres ulovligt til udlandet, og at de regler, der gælder for løsning af uenigheder om forældremyndighed, søges omgået herved. Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at det fremover vil være kriminelt, hvis en forælder i en situation, hvor forældrene har fælles forældremyndighed og er uenige om forældremyndigheden, rejser fra Grønland til udlandet med barnet, uden at den anden forælder har samtykket heri, medmindre der foreligger en afgørelse om, at barnet kan have bopæl i udlandet eller kan rejse til udlandet. Efter den foreslåede bestemmelse vil det derimod ikke være kriminelt at bringe et barn fra Grønland til Danmark eller Færøerne, selvom dette sker i strid med samtykkereglen i forældreansvarsloven og dermed er uretmæssigt. Regeringen finder, at det i sådanne situationer vil være tilstrækkeligt, at overtrædelsen af samtykkereglen kan imødegås civilretligt.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 1, sættes forældreansvarslovgivningen og lovgivningen om ægteskab mellem to personer af samme køn i kraft for Grønland som et led i ajourføringen af den familieretlige lovgivning for Grønland. Dette omfatter også reglerne om faderskab m.v. i børneloven. Regeringen er opmærksom på ønsket om, at ajourføringen fremskyndes mest muligt.

4. Bemærkninger til lovforslaget

4.1. Generelle bemærkninger

Grønlands Landsret, Retten i Grønland, Grønlands Politi, HK Landsklubben, Rigspolitiet og Domstolsstyrelsen har ikke bemærkninger til lovforslagene.

Børnerådet oplyser, at dets mandat ikke gælder for Grønland, og rådet har derfor ingen specifikke kommentarer til forslaget.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at lovgivningen inden for de omhandlede sagsområder ajourføres.

Grønlands Råd for Menneskerettigheder bemærker, at børns retssikkerhed styrkes, da der er flere elementer fra FN's konvention om barnets rettigheder (herefter Børnekonventionen), som sikres igennem de foreslåede anordninger. Rådet henviser herudover bl.a. til høringsvaret fra Børnetalsmand for Grønland (MIO), jf. pkt. 4.2.

4.2. Ikraftsættelsen af forældreansvarsloven

Børnetalsmanden for Grønland (MIO) er generelt overordentlig tilfreds med den modernisering af børneområdet, som forældreansvarsanordningen indebærer. Den er et stort og afgørende rigtigt skridt for bedre børnevilkår i Grønland, og den inkorporerer langt de fleste centrale dele af Børnekonventionen, hvorved barnets retssikkerhed øges.

Børnetalsmanden støtter det synspunkt, som udtrykkes i anordningens § 19, at et barn har ret til samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos. Børnetalsmanden anfører, at der ikke er tale om hverken en ret for en forælder eller en pligt for barnet. Bestemmelserne om, at afgørelser efter anordningen skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, at der i alle forhold vedrørende barnet skal der tages hensyn til barnets egne synspunkter, og at barnet skal inddrages under en sag om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær (§§ 4, 5 og 34) anses for at indeholde beskyttelse mod fastsættelse af samvær med voldelige forældre. I den forbindelse støtter Børnetalsmanden særlig den ikke-aldersbetingede pligt i § 34 til at inddrage barnet i sager, der er omfattet af anordningen.

Børnetalsmanden er enig med Grønlands regering i, at anordningens § 20 a om samvær med bortadopterede børn bør tilpasses til de særlige adoptionstraditioner i Grønland, og at der i § 22 bør indsættes adgang også for barnets biologiske slægt til i særlige tilfælde efter en adoption at anmode om anden kontakt end samvær med barnet, jf. pkt. 3.

Endelig udtrykker Børnetalsmanden tvivl om, hvorvidt anordningen indeholder de bestemmelser, som synes påkrævet til inkorporering af Børnekonventionens artikel 19. Efter denne bestemmelse skal deltagerstaterne træffe alle passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige forholdsregler til beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold m.v. Børnetalsmanden er dog opmærksom på, at bestemmelsen også omhandler anden lovgivning end forældreansvarslovgivningen.

Meeqqat Inuunerissut – Bedre Børneliv (MIBB) glæder sig over, at der med ikraftsættelsen af forældreansvarsloven for Grønland lægges op til, at afgørelser om forældreansvar skal tages ud fra barnets bedste og ud fra barnets perspektiv. Derudover glæder det MIBB, at det med ikraftsættelsen slås fast, at begge forældre i udgangspunktet er ligestillet ved at have fælles forældremyndighed.

MIBB mener ikke, at evnen til at være en god forælder afhænger af forældrerens køn, men navnlig af den omsorg man drager for sit barn. Lovforslaget lægger overordnet op til, at forældre i udgangspunktet skal dele forældremyndigheden. Derfor undrer det MIBB, at det er moderen, der automatisk får forældremyndigheden, hvis forældrene er separeret eller ikke lever sammen ved barnets fødsel, og MIBB opfordrer til, at begge forældre altid har fælles forældremyndigheden ved barnets fødsel.

MIBB hilser de gode intentioner om at inddrage barnet i sagsbehandlingen ved sager om forældreansvar meget velkomne, men MIBB har fokus på, hvordan dette i praksis skal efterleves, når det sociale system i Grønland er udfordret ved et alt for stort arbejdspress, få kompetencer og få midler.

MIBB mener ikke at § 34, stk. 2, i tilstrækkeligt omfang sikrer, at myndighederne inddrager barnet i behandlingen af sager om forældreansvar. MIBB min-

der i den forbindelse om børnekonventionens artikel 13 om barnets ret til at give udtryk for sine synspunkter.

MIBB anerkender, at et godt samarbejde mellem forældre er vigtigt for et barns trivsel, når forældrene ikke lever sammen. MIBB er grundlægende enig i, at begge forældre skal være med til at sikre, at barnet har et samvær med den forælder barnet ikke bor hos. Der er imidlertid risiko for, at samværet fastsættes ud fra hensyn til forældres ikke barnets behov. MIBB anbefaler derfor, at samvær skal foregå i enighed i mellem forældrene med udgangspunkt i barnets behov.

Engagerede Fædre i Grønland finder det stærkt kritisabelt, at anordningens bestemmelser om automatisk fælles forældremyndighed ikke skal gælde for børn, der er født inden anordningens ikrafttræden. Dette vil medføre, at fædre bliver nødt til at anlægge retssag om etablering af fælles forældremyndighed, og en del fædre har ikke ressourcerne til at føre sådanne sager. Endvidere mener Engagerede Fædre, at børn bør ligestilles, uanset om de er født før eller efter anordningens ikrafttræden. Alternativt foreslår Engagerede Fædre, at retterne bør kunne træffe afgørelse om etablering af fælles forældremyndighed ”rent administrativt”, eventuelt alene på basis af faderens begæring.

Engagerede Fædre forespørger, hvordan det sikres, at domstolene i sager efter anordningen reelt tager hensyn til barnets bedste. Dette skyldes, at der i dag ikke findes vejledninger om udformning af samværsordninger, som ”stort set udfærdiges i blinde” af retten, fordi lægdommeren kun sjældent har en ”moderne børnesagkyndig viden”. Det bør overvejes at lade de retningslinjer, der gælder for statsforvaltningen, også gælde for Grønland eller udstede retningslinje for domstolene i Grønland. I den forbindelse forespørger Engagerede Fædre, hvordan det sikres, at bopælsforælderen ikke kan spekulere i at skabe konflikt, og hvordan barnets bedste sikres i sådanne situationer.

I relation til samvær anfører Engagerede Fædre i Grønland, at den særdeles lange sagsbehandlingstid i det grønlandske retsvæsen forhindrer en hurtig etablering af samværsordninger, der kan sikre kontakten mellem samværsforælder og barn. Denne sagsbehandlingstid skal nedbringes ganske væsentligt, hvis barnets tarv rent faktisk skal tjenes. Ellers er der efter Engagerede Fædres opfattelse fare for, at Børnekonventionens krav om at sikre kontakt og omsorg med begge forældre ikke bliver overholdt. Engagerede Fædre foreslår derfor, at det overvejes, om domstolene i Grønland fortsat skal behandle samværsager, eller om behandlingen af samværsager skal overføres til Rigsombudsmanden i Grønland, ligesom det i Danmark er statsforvaltningen, der behandler samværsager. Hvis domstolene i Grønland fortsat skal behandle samværsager, bør det overvejes, om disse sager skal kunne afgøres administrativt. Da der i dag kan gå tre måneder, inden første retsmøde i samværsager afholdes, bør det særskilt overvejes, om midlertidige afgørelser om samvær skal kunne træffes administrativt før forberedende retsmøder.

Nunatsinni Advokatit (Grønlandske Advokater) finder generelt ikraftsættelsen af forældreansvarsloven for Grønland positiv med det overordnede formål at forbedre retsstillingen for børn i sager om forældremyndighed m.v. samtidig med at forældrene pålægges et fælles ansvar for deres børn.

Nunatsinni Advokatit finder reglerne om fælles forældremyndighed positive, men foreslår at der ved ophævelse af fælles forældremyndighed (§ 11) skal være større rum til at skønne over, om forældrene kan og vil samarbejde til

bedste for barnet. Nunatsinni Advokatit påpeger endvidere, at kravet om enighed mellem forældre med fælles forældremyndighed (§ 3) ikke omfatter barnets bopæl, som tilkommer den forælder, som barnet bor hos. Henset til de store afstande i Grønland og de høje priser for flyrejser bør der tillægges den anden forælder medbestemmelse ved flytning med barnet til en anden by/bygd. Ellers vil lovens intentioner om at sikre barnets kontakt med begge forældre kunne sættes ud af kraft. Det foreslås samtidig, at forældres aftaler om forældremyndighed ikke skal anmeldes til Rigsombudsmanden eller retten for at være gyldige, men at de skal godkendes.

Nunatsinni Advokatit ønsker det præciseret, at afgørelser om barnets bopæl (§ 17) skal træffes ud fra barnets tarv, herunder de transportmæssige udfordringer internt i Grønland og mellem Grønland og Danmark. Samtidig bør tilsidesættelse af kravet om varsling ved flytning (§ 18) kunne sanktioneres.

Nunatsinni Advokatit finder, at mulighederne for at skræddersy samværsordninger ud fra det enkelte barns behov som udgangspunkt er positive. Dog bør muligheden for at fastsætte deleordninger begrænses til situationer, hvor forældrene er enige herom. Det foreslås videre, at muligheden for, at den forælder, som barnet har bopæl hos, kan anmode statsforvaltningen om at indkalde den anden forælder til et møde om samværet (lovens § 19, stk. 4), bør sættes i kraft for Grønland. Endvidere bør forældre have mulighed for at få fastsat samvær efter reglerne i forældreansvarsloven, selvom barnet er anbragt uden for hjemmet (§ 24). Derrimod bør bestemmelsen om samvær med bortadopterede børn (§ 20 a) ikke sættes i kraft for Grønland, da bestemmelsen strider mod den grundlæggende tanke om, at barnet efter adoption bliver en del af adoptivfamilien. Endelig foreslås det, at bestemmelsen om klageinstans i sager om orientering af barnet indsættes direkte i bestemmelsen om orienteringsretten (§ 23).

I relation til sagsbehandlingsreglerne foreslår Nunatsinni Advokatit, at samtaler med børn ikke må afholdes uden deltagelse af en børnesagkyndig (§ 34), da det er vigtigt, at der er professionelle til at tage vare på og tale med barnet. Samtidig bør bestemmelsen om, at et barn, der er fyldt 10 år, kan anmode statsforvaltningen om at indkalde forældrene til et møde om forældremyndigheden, barnets bopæl eller samvær, sættes i kraft for Grønland, eventuelt i modificeret form, jf. oven for om børnegrupper. Nunatsinni Advokatit foreslår samtidig, at det overvejes at overføre kompetencen til at behandle sager om forældremyndighed m.v. til en administrativ myndighed i Grønland – ligesom i Danmark – der kan levere detaljerede, smidige og foranderlige løsninger. Endelig foreslås det, at muligheden for at afvise at behandle samværsager udvides til også at omfatte sager om forældremyndighed og barnets bopæl (§ 39).

Advokatrådet har afgivet tilsvarende hørings svar som Nunatsinni Advokatit.

Institut for Menneskerettigheder noterer sig, at det fremgår af lovforslaget, at retterne og Rigsombudsmanden ved ikraftsættelsen af forældreansvarsloven får mulighed for – men ikke pligt til – at tilbyde børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling, da det grønlandske samfund ikke indeholder de fornødne kompetencer til at gøre dette obligatorisk. Instituttet anbefaler, at det løbende overvejes, om det er muligt at udvikle de fornødne kompetencer til at indføre en obligatorisk adgang til børnesagkyndig rådgivning og konfliktmægling.

Det Sociale Ankenævn har ingen bemærkninger til, at afgørelser om nægtelse af at give oplysninger om barnet og udlevere dokumenter om barnets forhold (§ 23) skal kunne påklages til Nævnet. Nævnet formoder, at der vil blive tale om

ret få sager. Nævnet gør opmærksom på, at det ofte er nødvendigt for nævnet at få oplyst, hvem der har forældremyndigheden over et bestemt barn. Det samme gør sig selvfølgelig gældende for kommunerne. Nævnet forespørger derfor, om det vil være muligt at få anført i Folkeregisteret, hvem der har forældremyndigheden over et barn.

Kommentar:

Høringssvarene fra Meeqqat Inuunerissut – Bedre Børneliv (MIBB), Nunatsinni Advokatit og Engagerede Fædre i Grønland indeholder en række bemærkninger til forældreansvarsloven, som den foreslås sat i kraft for Grønland. Det drejer sig om følgende emner:

- Barnets mor har forældremyndigheden over barnet, hvis hun ved fødslen ikke er gift med eller bor sammen med barnets far.
- Samvær skal foregå i enighed mellem forældrene.
- Reglerne om automatisk fælles forældremyndighed gælder ikke for børn, der er født inden anordningens ikrafttræden.
- Forældrenes samarbejde ved ophævelse af fælles forældremyndighed.
- Medbestemmelse ved barnets flytning af bopæl, når der er fælles forældremyndighed.
- Præcisering af, at afgørelser om barnets bopæl skal træffes ud fra barnets tarv, herunder de transportmæssige forhold.
- Deleordninger begrænses til situationer, hvor forældrene er enige herom.
- Forældre bør have mulighed for at få fastsat samvær efter reglerne i forældreansvarsloven, selvom barnet er anbragt uden for hjemmet.
- Oplysning om, hvem der er klageinstans i sager om orientering af barnet, bør indsættes i bestemmelsen om orienteringsretten.
- Samtaler med børn må ikke afholdes uden deltagelse af en børnesagkyndig.

Formålet med lovforslaget og de dertil hørende anordninger er at sætte forældreansvarslovgivningen i kraft for Grønland med de ændringer, der følger af de grønlandske forhold. De nævnte regler og ændringsforslag vedrører ikke grønlandske forhold, og Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold finder derfor ikke grundlag for at gennemføre de foreslåede ændringer. I relation til bemærkningerne om transport af barnet i forbindelse med sager efter forældreansvarsanordningen bemærkes, at statsforvaltningen behandler sager efter forældreansvarslovgivningen, hvor en part bor i udlandet. Lang, besværlig og bekostelig transport er således ikke et særligt grønlandsk forhold.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold er enig med Børnetalsmanden i, at den generelle beskyttelse af børn mod fysisk eller psykisk vold m.v. falder uden for rammerne af forældreansvarslovgivningen.

Efter myndighedsanordningen træffes afgørelser om forældremyndighed og samvær bl.a. under hensyn til, hvad der er bedst for barnet, og i disse sager skal der inden afgørelsen finde en samtale sted med barnet, hvis det er fyldt 12 år. Ved ikraftsættelsen af forældreansvarsloven for Grønland sættes der forøget fokus på, at afgørelser om forældremyndighed m.v. skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet, og at barnets perspektiv – uanset barnets alder – skal inddrages under behandlingen af sagen. Der foretages således ikke grundlæggende ændringer i behandlingen af sager om forældremyndighed m.v. i Grønland. Det bemærkes i den forbindelse, at Børnekonventionens artikel 13 om

barnets ret til at give udtryk for sine synspunkter gælder for Grønland, og at de gældende bestemmelser om behandlingen af sager om forældremyndighed i myndighedsanordningen skal administreres i overensstemmelse med Børnekonventionen.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har udstedt en række vejledninger til statsforvaltningen om statsforvaltningens behandling af sager efter forældreansvarsloven. I forbindelse med ikraftsættelsen af forældreansvarsloven for Grønland, vil disse vejledninger blive gjort tilgængelige for domstolene i Grønland og for Rigsombudsmanden i Grønland.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 3.2., indeholder det grønlandske samfund ikke fornødne kompetencer til at gøre tilbud om børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling obligatorisk. Af samme grund sættes reglerne om, at den forælder, som barnet bor hos, kan anmode statsforvaltningen om at indkalde den anden forælder til et møde om samværet, og barnets adgang til at anmode statsforvaltningen om at indkalde forældrene til et møde om forældremyndigheden, barnets bopæl eller samvær, ikke i kraft. Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold er indstillet på at overveje at indføre pligt for myndighederne til at tilbyde børnesagkyndig rådgivning og konfliktmægling, hvis der på et senere tidspunkt etableres grundlag herfor.

Det følger af § 39 i udkastet til forældreansvarsanordning, at ikke kun anmodninger om ændring af samvær men også anmodninger om ændring af forældremyndighed, barnets bopæl, eller anden kontakt kan afvises, hvis forholdene ikke har ændret sig væsentligt.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 3.2., foreslås den gældende ordning, hvorefter det er domstolene i Grønland, der afgør tvister om forældremyndighed og samvær, opretholdt. Der er således ikke lagt op til, at der ved ikraftsættelsen af forældreansvarslovgivningen skal foretages grundlæggende ændringer i myndighedsstrukturen på forældreansvarsområdet. Spørgsmålet om kompetencefordelingen mellem domstolene i Grønland, Rigsombudsmanden i Grønland og andre administrative myndigheder vil dog indgå i den videre ajourføring af den familieretlige lovgivning for Grønland, jf. pkt. 3.

Efter § 29 i udkastet til forældreansvarsanordning kan retten under en sag om samvær efter anmodning træffe afgørelse om midlertidigt samvær eller anden kontakt. Denne bestemmelse giver bl.a. mulighed for at imødegå de problemer, som kan opstå, hvis behandlingen af en ansøgning om fastsættelse af samvær trækker ud. Ved at fastsætte midlertidigt samvær i sådanne situationer kan man sørge for, at barnets forbindelse med den forælder, som barnet ikke bor hos, etableres eller bevares, mens sagen behandles. For at nå dette mål er det nødvendigt, at der hurtigt træffes afgørelse om samværet, eventuelt midlertidigt. Retten vil kunne træffe en sådan afgørelse om midlertidigt samvær inden hovedforhandlingen.

I relation til samvær med bortadopterede børn henvises til kommentaren i pkt. 3.

4.3. Afskaffelse af revselsesretten

Meeqqat Inuunerissut – Bedre Børneliv (MIBB) og Børnetalsmanden for Grønland (MIO) glæder sig over, at ikraftsættelsen af forældreansvarsloven for Grønland medfører afskaffelsen af revselsesretten. **Advokatrådet** finder, at afskaffelsen af revselsesretten er positiv for de grønlandske børn.

På vegne af alle børn i Grønland ønsker **Børnerådet** at udtrykke stor glæde over, at revselsesretten nu endelig afskaffes med ikraftsættelsen af forældreansvarsloven.

Nunatsinni Advokatit (Grønlandske Advokater) anfører, at afskaffelsen af revselsesretten er positiv for de grønlandske børn. Nunatsinni Advokatit bemærker dog, at muligheden for strafferetlig forfølgning af voldelige forældre ikke ændrer den psykiske virkning det har for barnet at blive udsat for vold af sine forældre. Børnene mangler i denne situation nogen at tale med. Det foreslås derfor, at afskaffelsen af revselsesretten følges op med krav til kommunerne om nedsættelse af børnegrupper, som dem statsforvaltningen i Danmark har etableret.

Kommentar:

Spørgsmål om at pålægge kommunerne at oprette børnegrupper falder uden for rammerne af forældreansvarslovgivningen og henhører under Grønlands Selvstyre.

4.4. Ændringen af kriminalloven

Børnetalsmanden for Grønland (MIO) foreslår ligesom Formandens Departement (se pkt. 3), at § 76 i kriminallov for Grønland ændres, således at også bortførelse af et barn fra Grønland til Danmark kriminaliseres.

Kommentar:

Der henvises til kommentaren i pkt. 3.

4.5. Ikraftsættelsen for Grønland af lovgivningen om ægteskab mellem to personer af samme køn

Biskoppen i Grønland har noteret sig ændringen for så vidt angår indførelsen af kønsneutralt ægteskab og i den forbindelse bemærket, at Kirkeloven for Grønland, § 14, stk. 2-3, efter ikrafttrædelsen af ændringerne pr. 1. januar 2014 giver mulighed for fritagelse for at udøve eller medvirke ved en kirkelig handling for en præst eller en kateket. For så vidt angår den fremtidige kirkelige vielse mulighed for personer af samme køn udarbejdes i Grønland et nyt vielseritual i foråret 2014.

Grønlands Råd for Menneskerettigheder udtrykker tilfredshed med beslutningen om, at lovgivningen om ægteskab mellem personer af samme køn sættes i kraft for Grønland.

LGBT Danmark finder det meget tilfredsstillende, at Grønland Selvstyre har anmodet om at få den familieretlige lovgivning for Grønland ajourført, herunder ikrafttræden af bestemmelserne om ægteskab mellem to personer af samme køn. Dels forbedrer det grønlandske borgeres retsstilling, dels skaber det en ensartethed indenfor dele af rigsfællesskabet.

4.6. Ikraftsættelse af børneloven for Grønland

Børnetalsmanden for Grønland (MIO) undrer sig over, hvorfor reglerne om faderskab i lov for Grønland om børns retsstilling ikke er blevet ajourført samtidig med ajourføringen af forældreansvarslovgivningen.

LGBT Danmark gør opmærksom på, at i 2012 blev ægteskabsloven i Danmark gjort kønsneutral ved indførelsen af ægteskab mellem to personer af samme køn. Retsvirkningerne af disse ægteskaber kom først på plads i 2013, bl.a. ved indførelse af regler om medmoderskab, jf. lov nr. 652 af 12. juni 2013 om ændring af børneloven, lov om adoption, retsplejeloven og forskellige andre love (Medmoderskab m.v.). Ifølge lovens § 10, stk. 2, kan den sættes helt eller delvis i kraft i Grønland, men denne mulighed er ikke udnyttet i de forslag, der indgår i nærværende høring. LGBT Danmark finder det ikke tilfredsstillende, hvis der opnås en situation, hvor børn med forældre af samme køn i Grønland falder under adoptionsloven men i Danmark falder under børneloven – det vil stille regnbuefamilier væsentligt ringere i Grønland end i Danmark. Landsforeningen mener ikke, ajourføringen af den familieretlige lovgivning for Grønland er tilstrækkelig, medmindre reglerne om medmoderskab sættes i kraft for Grønland.

Kommentar:

Der henvises til kommentaren i pkt. 3.